

Schoolondersteuningsprofiel

School	Liereland	De Cilinder
Adres	Toscanestraat 4 1827 DM Alkmaar	Johanna Naberstraat 81 1827 LB Alkmaar
website	www.obsliereland.nl	www.decilinder.nl
Samenwerkingsverband	Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland	
Website	www.ppo-nk.nl	

Inhoud

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

2. Algemeen

3. Onderwijsondersteuning

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Bijlagen

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

In het schoolondersteuningsprofiel leggen we iedere 4 jaar vast welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Hierin staat welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan. Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad.

Waarom een schoolondersteuningsprofiel?

Elke school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te hebben. Met dit profiel laat onze school zien welke extra ondersteuning we uw kind kunnen bieden. Zo weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school.

Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor (de scholing en toerusting van) onze leerkrachten.

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders. Het biedt u informatie – wat kunt u verwachten van de school?
- De school. We zetten de beleidslijn uit – wat is onze ambitie?
- De inspectie. We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied. We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband. Er ontstaat overzicht over het geheel – bieden de scholen samen een dekkend netwerk?

Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen. Op basis van de schoolprofielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen kunnen bieden. Het gaat bijvoorbeeld om ondersteuning voor meer- en minderbegaafde leerlingen en het omgaan met gedragsproblemen.

Ons schoolondersteuningsprofiel vloeit voort uit het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het samenwerkingsverband beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: www.ppo-nk.nl.

Relatie met schoolontwikkelplan-schoolgids

Het schoolondersteuningsprofiel is een aanvulling op het schoolplan. In het schoolplan vindt u de verantwoording van hoe basisschool Liereland en De Cilinder werken en hoe de scholen zich willen ontwikkelen. Elk schooljaar vertalen we als team, de ambities naar activiteiten in een jaarplan, met input vanuit de kwaliteitsmeter primair onderwijs (KMPO). Alle belangrijke informatie over de dagelijkse gang van zaken wordt aan u medegedeeld via het jaarafhankelijke deel van de Schoolgids.

Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetswijziging passend onderwijs in werking (en daarmee een ander stelsel voor extra onderwijsondersteuning). Passend onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

- Schoolbesturen/scholen hebben de taak (zorgplicht) om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
- Iedere school is verplicht om een ondersteuningsprofiel op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
- Scholen, reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor onze regio is dat Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland (www.ppo-nk.nl). Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Noord-Kennemerland werken samen in 8 werkgebieden. Samen met de 14 betrokken schoolbesturen en gemeenten zorgen we voor een dekkend onderwijs-zorgaanbod. Belangrijke partners in ieder werkgebied zijn jeugdhulp en de leerplichtambtenaren van de gemeenten. We werken nauw samen, zodat we optimaal aansluiten op de (extra) onderwijsbehoeften van uw kind.

Soms blijkt al tijdens de aanmelding dat uw kind méér nodig heeft dan de school in eerste instantie kan bieden. In andere gevallen wordt dat pas in de midden- of bovenbouw duidelijk. Heeft uw kind extra onderwijsbehoeften? Dan schakelen wij de consulent passend onderwijs van ons werkgebied in. Samen met u gaan we op zoek naar de beste oplossing voor uw kind. Daarbij hanteren we een duidelijk omschreven werkwijze, waarover u meer kunt lezen in hoofdstuk 5. Zo zorgen we ervoor dat alle stappen in de juiste volgorde worden doorlopen.

2.3 Ouders en kind

Ouders zijn in ons samenwerkingsverband educatieve partners. U bent altijd betrokken bij het bepalen van het passende onderwijs zie ook hoofdstuk 5 – u neemt deel aan het multidisciplinair overleg (MDO) met de leerkracht, intern begeleider en de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband. Ouders zijn partners in de besluitvorming en geven toestemming voor de uitvoering van de gemaakte afspraken. Tijdens het MDO belichten we de ondersteunings- en onderwijsbehoefte van uw kind vanuit alle perspectieven. Ook maken we stapsgewijs een passend plan en leggen we afspraken vast. Het TOPdossier, een webbased programma, helpt ons om afspraken inzichtelijk voor alle betrokkenen te maken.

Ouders en kind op onze school

Leerkrachten en ouders hebben een gemeenschappelijk belang: dat hun leerling c.q. kind zich, gezien zijn mogelijkheden en talenten, optimaal ontwikkelt op school en thuis. In de samenwerking hebben zowel leerkrachten als ouders een wezenlijke bijdrage. Onderwijs geven is de primaire verantwoordelijkheid van het schoolteam. Opvoeden is de primaire verantwoordelijkheid van ouders. Ouders kunnen meedenken over het onderwijs en leerkrachten over de opvoeding. Voor kinderen is het van groot belang dat de samenwerking tussen de leerkrachten en ouders constructief verloopt. Zij hebben leerkrachten en ouders nodig die op één lijn zitten, dit geeft jonge kinderen veiligheid en oudere kinderen houvast.

De beleidsvoornemens van Liereland en De Cilinder zijn gebaseerd op onze Dalton- en Montessori identiteit. Zie schoolplan 2020-2024

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

Wij streven ernaar dat elke leerling zich bij ons op school veilig kan voelen en gerespecteerd wordt zoals hij/zij is. Ons doel is dat ieder kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen binnen zijn eigen mogelijkheden.

Onze ondersteuningsstructuur sluit aan op de werkwijze van ons samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs-Noord Kennemerland (zie hoofdstuk 5).

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband bieden vastgestelde basisondersteuning.

Er zijn vier aspecten van basisondersteuning:

1. De basiskwaliteit van de school, vastgesteld door de inspectie.
2. De kwaliteit van de ondersteuningsstructuur van de school.
3. Het planmatig werken op het niveau van de leerling.
4. De preventieve en licht curatieve interventies zoals protocollen dyslexie en dyscalculie, fysieke en/of sociale toegankelijkheid, curatieve ondersteuning in samenwerking met school interne en externe specialisten.

We werken met leerkrachten en een intern begeleider die in staat zijn om aan deze basisondersteuning te voldoen. We streven ernaar dat iedere leerling binnen onze school de zorg krijgt die hij/zij nodig heeft. De ondersteuning moet toereikend zijn voor leerlingen zodat zij kunnen functioneren zonder dat de eigen veiligheid of die van hun omgeving in het geding komt.

In het samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs-Noord Kennemerland onderscheiden we de volgende 4 niveaus van ondersteuning:

- ondersteuningsniveau 0: basisondersteuning;
- ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning;
- ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen;
- ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen;
- ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O.

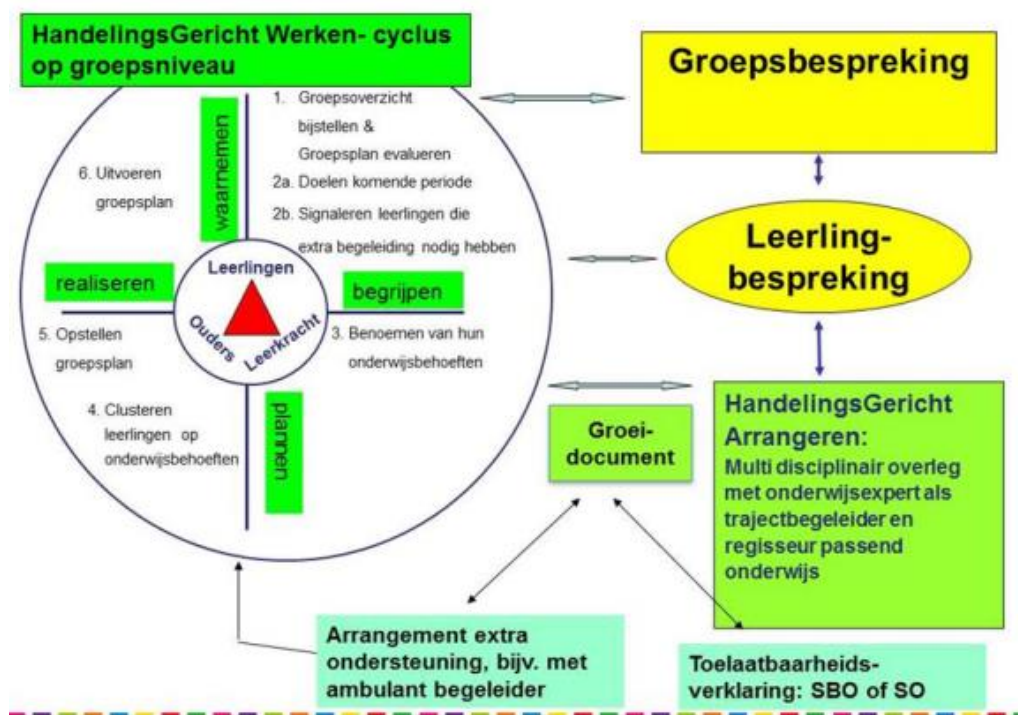
Binnen alle niveaus van ondersteuning werkt de leerkracht volgens de cyclus van handelingsgericht werken. Elke cyclus (minimaal twee keer per schooljaar) wordt afgerond met een groepsbespreking. Tijdens de evaluatie/bespreking wordt altijd gekeken of het ondersteuningsniveau nog passend is bij een leerling en deze wordt zo nodig aangepast. Voor een verder toelichting op de ondersteuningsniveaus zie hoofdstuk 5.1.

3.2 TOPdossier (Totaal Ontwikkel Plan)

Het TOPdossier is een digitaal groeidocument dat de school en leerkracht praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Het is geschikt om te communiceren en samen te werken met:

- leerling en ouders;
- speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs;
- externe partners zoals jeugdhulp of zorg.

Groepsbesprekingen, leerlingbespreking en het multidisciplinair overleg vormen samen de motor van het handelingsgericht werken en de organisatie. Alle betrokken partijen leveren hun bijdrage, en de inzichten en afspraken worden vastgelegd in het Topdossier. Het Topdossier is ingebed in het cyclisch handelingsgericht werken in de school. Samen werken we aan overzicht, inzicht en uitzicht voor kinderen met extra onderwijsbehoeften.

3.3 Onze uitgangssituatie

Door onze eigen uitgangssituatie in beeld te brengen, kunnen we als school beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze kinderen en ouders. Deze nemen we mee in onze ambities, schoolplan en professionalisering.

Het leren en de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een heel scala aan factoren. Wij hebben daar niet altijd invloed op, maar kunnen er wel zo veel mogelijk rekening mee houden in het belang van de kinderen.

Factoren die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van kinderen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Factoren leerlingen, zogenaamde kindkenmerken
- Factoren thuissituatie
- Factoren sociale netwerk

Maatschappelijke ontwikkelingen

Scholen hebben een maatschappelijke opdracht. We dragen zorg voor een optimale omgeving, waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten leren benutten om als volwaardig mens te leven. We bereiden leerlingen voor op de toekomst, zodat zij als volgende generatie de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, medemens en milieu.

In onze maatschappij zien we de volgende tendensen:

- Het aantal kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften neemt toe. Met passend onderwijs als basis worden deze kinderen op de school in de buurt aangemeld. Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de belangrijkste onderwijsbehoeften, werken we volgens de handelingsgericht methodiek¹. We kijken vooral preventief naar wat de leerling nodig heeft. De toenemende verschillen tussen kinderen vragen van scholen steeds meer maatwerk.
- Het sociale verkeer is veranderd door sociale media. Kinderen groeien op met dagelijks gebruik van computer, smartphone en tablet. De digitalisering van de samenleving maakt veilige digitale communicatievaardigheden voor kinderen steeds belangrijker. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het leren en het opdoen van kennis. Vaardigheden als samen delen, samen leren en samen creëren, kritisch denken, problemen oplossen en het onderscheiden van 'fake-news' zijn belangrijker en complexer geworden.
- De ouderpopulatie is divers. Er zijn meer verschillende manieren van opvoeden. Opvoedingsoriëntaties worden beïnvloed door herkomst, geloof, sociale status en opleiding. Ouders vormen voor kinderen de context waarin ze opgevoed worden. Partnerschap tussen ouders en school is dan ook belangrijk om elkaars opvoedingsoriëntatie te begrijpen én af te stemmen in het belang van het kind.
- Maatschappelijke ontwikkelingen lijken steeds meer in het leven van kinderen een belangrijke rol te spelen. Regelgeving en procedures maken het leven van sommige mensen ingewikkeld, met een informatieachterstand of schuldenproblematiek tot gevolg. Voorjaar 2020 had de aanwezigheid van het Coronavirus grote impact op het leven van

de kinderen; een omschakeling naar thuisonderwijs op afstand is voor iedere leerling anders verlopen.

3.3.1 Analyse schoolpopulatie

Analyse schoolpopulatie bevat 3 onderdelen:

- factoren leerlingen; zie 3.3.2
- factoren opvoedsituatie leerlingen; zie 3.3.3
- factoren sociale netwerk van de leerlingen; zie 3.3.4

3.3.2 Factoren leerlingen

De leerlingen worden ingedeeld in 4 ondersteuningsniveaus. (zie paragraaf 3.1) We hebben leerlingen met niveau 0 t/m 3 binnen onze school. Leerlingen met niveau 4 gaan naar het SBO/SO.

Om ervoor te zorgen dat kinderen een betere start maken aan het begin van de basisschool en om onderwijs- of ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen tot 6 jaar te verminderen, werken wij nauw samen met de verschillende kinder- en peuteropvang organisaties in de Daalmeer. Zodra kinderen bij ons op school komen, wordt na zes weken een gesprek gevoerd met de ouders over de ervaringen van de eerste zes weken.

In het midden van groep 8 nemen wij de IEP Doorstroomtoets af om te meten of we aan de verwachte opbrengsten lezen, taalverzorging en rekenen voldoen en het definitieve advies te bepalen. Dit proces wordt in de jaren hiervoor al cyclisch gemonitord door een koppeling te maken met de Cito-scores en de referentieniveaus. Vanaf het schooljaar 2023-2024 zal Liereland en De Cilinder overgaan op het IEP-leerlingvolgsysteem en zullen vanuit de IEP-scores de referentieniveaus en de ontwikkeling per leerling bekeken worden.

Voor kinderen die hoge scores halen op onze genormeerde toetsen werken we op Liereland met een compact programma en bieden we verrijkende materialen aan. Op De Cilinder volgen de kinderen hun eigen leerlijn en worden de kinderen individueel begeleid om grotere stappen door de leerstof te zetten en hogere leerdoelen na te streven. Ook bieden we mogelijkheden voor deze leerlingen om vanuit de groep aan extra uitdagingen te werken. Dit aanbod staat beschreven in ons protocol Hoogbegaafdheid.

Door het aanbieden van zeer diverse brede school activiteiten geven wij een aanvulling op ons onderwijs. Kinderen van beide locaties kunnen hier, tegen een kleine bijdrage, gebruik van maken. Wij kijken jaarlijks kritisch naar ons aanbod om aan te sluiten bij onze populatie.

De aanvraag voor de subsidie van de brede school activiteiten wordt jaarlijks ingediend bij de gemeente Alkmaar.

Om het onderwijsproces zo goed mogelijk af te kunnen stemmen op de totale populatie, brengen wij bij aanmelding de algemene kenmerken van de leerlingen in beeld. Het gaat daarin om de thuistaal, het verloop op de peuterspeelzaal of de VVE-voorziening, algemene kenmerken op gedrag en spel, ingevuld door ouders door middel van een vragenlijst.

Gaandeweg het schoolverloop worden kenmerken van de leerling aangevuld door de leerkrachten vanuit observaties en gesprekken met ouders en kind. Deze worden beschreven in ons administratiesysteem onder het kopje bevorderende en belemmerende factoren. Van hieruit komen onderwijsbehoeften voort. We gaan uit van 'algemene onderwijsbehoeften' die voor ieder kind gelden: relatie, autonomie en competentie. Zijn er aanvullende onderwijsbehoeften dan worden ze beschreven en ernaar gehandeld.

Voor de opbrengsten uit ons onderwijs wordt verwezen naar de schoolgids die te vinden is op www.obsdeliereland.nl en www.decilinder.nl

Onderwijsbehoeften	Is aanwezig	Onderwijsbehoeften	Is aanwezig
specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	x	specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.	x
specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.	x	specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.	x
specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.	x	specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.	x
specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).		specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkeld in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.	x
specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).	X	anders, namelijk:	

3.3.3 Factoren opvoedingssituatie leerlingen

De school staat in een wijk met lage flats, rijtjeshuizen en een aantal vrijstaande huizen. Het opleidingsniveau van de ouders is divers, van **praktisch** opgeleid tot **wetenschappelijk** opgeleid.

Er wordt gestreefd naar samenwerken met ouders van de school. Omdat een goede informatievoorziening belangrijk is verzorgen we de volgende momenten van informatievoorziening en inspraak:

- Maandelijks nieuwsbrief;
- MR/OR;
- De kwaliteitsmeter wordt 1x per 2 jaar uitgezet onder ouders, leerlingen (groep 6 t/m 8), onderwijsondersteunend personeel en leerkrachten. De resultaten worden verwerkt in een plan van aanpak;
- Oudergesprekken, meerdere keren per jaar
- Jaarlijkse ouderavonden/informatieavonden
- Liereland: inloopmoment voor ouders rondom de IPC-thema's
- Een jaarlijkse voorlichtingsavond over de overstap naar het Voortgezet Onderwijs.
- Incidentele ouder informatiemomenten.
- Een laagdrempelige opvoedingsadviseur vanuit de GGD is aan de school verbonden evenals de CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin). Deze kunnen ingezet worden bij een hulpvraag van ouders. School stimuleert hierin.

3.3.4 Factoren sociaal netwerk van leerlingen

Wanneer er gekeken wordt naar de gezondheidsatlas van de gemeente Alkmaar met onderzoeksresultaten uit 2021 zien we dat in de hele gemeente Alkmaar:

- 1/5 van de kinderen weinig buiten speelt.
- 25 % van de kinderen de beweegnorm van meer dan 1 uur per dag niet halen.
- Bijna alle kinderen in de ochtend ontbijten;
- 74 % lid is van een sportclub. De gemeente Alkmaar stimuleert het bewegen middels het Jeugd Sport- en Cultuurfonds. De school is intermediair en kinderen waarvan de ouders een laag inkomen hebben kunnen in aanmerking komen voor subsidie vanuit dit fonds.
- 43 % van de leerlingen in Alkmaar geen zwemdiploma heeft.

Binnen ons IKC Daalmeer hebben we te maken met:

- Buitenschoolse opvang
- Brede school activiteiten (sport en cultuur)
- Schoolarts/verpleegkundige
- Logopedist (in de school)
- Kinderfysiotherapie
- Dyslexietraining
- Onderwijsconsulent vanuit Samenwerkingsverband, een onafhankelijke deskundige waar ouders en de school een beroep op kunnen doen bij vragen over bijvoorbeeld het ondersteuningsaanbod
- Opvoedadviseur; onafhankelijke adviseur die maandelijks spreekuur in school houdt en daarnaast telefonisch bereikbaar is
- Extra voorzieningen voor leerlingen: Playing for succes (Gericht op leerlingen tussen 9 en 14 jaar die op sociaal-emotioneel gebied een steuntje in de rug nodig hebben en dat in groepsverband in een sportieve omgeving begeleid worden.
- Talentklassen: door VO-scholen voor kinderen die door externe factoren minder kans van slagen hebben om een VWO-opleiding succesvol te kunnen starten.
- Petje af: stimuleringsprogramma om de wereld van kinderen te vergroten
- Humanitas: Voorleesexpres en Schoolwijs

3.4 Inrichting onderwijsondersteuning

3.4.1 Toetsen en testen

Weten wat de leerlingen al beheersen en aankunnen is heel belangrijk. Daarom hanteren wij vanaf 2023-2024 het IEP leerlingvolgsysteem, opvolger van het CITO onderwijs-, en leerlingvolgsysteem (LOVS). Vanaf groep 3 worden alle kinderen op onze school 2 maal per schooljaar getoetst. Deze toetsen zijn methodeonafhankelijk en landelijk genormeerd. Aan het begin van het schooljaar wordt de ondersteuningskalender aan het team overhandigd. Hierin staat ook vermeld welke toetsen in welke groepen worden afgenomen en in welke periode de afname plaatsvindt.

Op Liereland wordt in groep 1 en 2 gewerkt met eigen thema's aangevuld met Kleuterplein, aangevuld met eigen thema's. Het observatiesysteem Kleuter in Beeld wordt gehanteerd. In februari en in mei worden de taal-, en rekenvorderingen geregistreerd; door het hele jaar heen de overige ontwikkelingen.

Op De Cilinder werken we vanuit de Montessoripedagogiek en -didactiek. Dit betekent dat observeren het uitgangspunt en de aanleiding vormen tot leerkrachthandelen. We erkennen de lijn van het kind én de leerkracht. Dit houdt in dat het kind een vrije keuze heeft en ook actief benaderd wordt door de leerkracht. We hanteren een zelf ontwikkeld registratiesysteem specifiek afgestemd op onze werkwijze. We maken gebruik van Teams: ons observatiesysteem is geschikt om individuele leerlijnen te kunnen volgen.

Ook onderzoeken we door middel van een screeningsinstrument of kinderen zich in voldoende mate hebben ontwikkeld om te kunnen gaan leren lezen. Hierin volgen wij ons protocol Preventie Leesproblemen en Dyslexie.

3.4.2 Leerlingvolgsysteem (LVS)

Alle gegevens van de leerlingen (observaties, leerlingbesprekingen, oudergesprekken, testresultaten etc.) worden digitaal bewaard. Deze gegevens zijn toegankelijk voor de directie, interne begeleider en de betrokken leerkrachten en op verzoek ter inzage op school voor de ouders/verzorgers.

In het administratieprogramma van Liereland en De Cilinder (ESIS) worden de resultaten van de methodeonafhankelijke toetsen bewaard. Via dit programma is het mogelijk om overzichten en trendanalyses te maken. Aan de hand van deze gegevens worden de signaleringsbesprekingen voorbereid.

3.4.3 Pedagogisch klimaat

Wij proberen een sfeer te scheppen waarin de kinderen met plezier naar school gaan en waarin ze elkaars cultuur waarderen en waarbij respect voor de ander voorop staat. Om dit te bereiken gebruiken wordt op Liereland de methode Kanjertraining gebruikt. De HVO lessen dragen mede bij aan een sterker pedagogisch klimaat. Aanvullend wordt op Liereland in groep 5 de preventieve competentietraining 'de Plezierige klas' aangeboden.

Op De Cilinder is een veilig pedagogisch klimaat de basis van ons (montessori-) handelen. Montessori-opvoeding is vredesopvoeding. De omgeving is in die zin voorbereid en leven we veiligheid en plezierige omgang voor. We spelen meteen in op situaties die zich dagelijks voordoen. We werken vooral positief stimulerend en daarmee preventief.

Door middel van gesprekken met kinderen leren we ze te reflecteren op eigen handelen. Dit is een onderdeel van ons Montessori-, en Daltonconcept.

Op Liereland vullen de leerkrachten en leerlingen vanaf groep 5 Kanvas in. Dit is- een observatiesysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Met leerlingen die opvallen en uitvallen wordt een extra gesprek gevoerd om te bekijken wat deze leerlingen nodig hebben.

Vanaf het schooljaar 2023-2024 zal op De Cilinder vanuit de IEP de sociaal-emotionele ontwikkeling gevolgd worden. Daarnaast wordt via Vensters de Sociale VeiligheidsMonitor afgenomen bij de kinderen in groep 7 en 8.

In de vragenlijst zit een extra vraag waarin kinderen kunnen aangeven of ze met de vertrouwenspersoon van school willen praten. Dit wordt dan geregeld binnen schooltijd. Dit maakt het voor kinderen mogelijk makkelijker om de stap te zetten om met een volwassene in de omgeving te praten over problemen waar ze mee zitten.

SIDI-PO

Op Liereland en De Cilinder vullen de leerkrachten bij de start van het nieuwe schooljaar of om het jaar de SIDI-PO in voor elke leerling. Doel van deze vragenlijst is het signaleren van meer- en hoogbegaafde kinderen. Naar aanleiding van de eerste screening door leerkrachten, kunnen gesprekken met ouders en het kind zelf plaats vinden. Wanneer een kind meer uitdaging nodig heeft of grotere stappen kan maken in de leerlijnen kan de leerkracht hierop gaan sturen. Ook bij kinderen die onderpresteren kan de leerkracht proberen het kind te begeleiden naar een hoger niveau van werken en denken.

3.4.4 Besprekmomenten

Op Liereland vinden er vier keer per jaar groepsbesprekingen plaats tussen de intern begeleider en de groepsleerkracht. Op De Cilinder is dit gemiddeld eens per 6 weken. Alle kinderen van de betreffende groep worden dan besproken. Er worden afspraken gemaakt over de voortgang en verdere begeleiding van de kinderen. Er is altijd de mogelijkheid om tussendoor ook individuele leerlingen te bespreken.

Directie en intern begeleider spreken bij hun overleggen de zorgleerlingen van de school door. In de signaleringsvergaderingen worden de resultaten twee keer per jaar op schoolniveau besproken. Er wordt dan ook een groeps-, periodeplan opgesteld. Op onze school wordt gebruikgemaakt van groeps-, periodeplannen op de gebieden technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen. Deze plannen worden 2x per jaar gemaakt en 4x per jaar geëvalueerd en aangepast.

De basis van deze plannen zijn op beide scholen de kwaliteitskaarten welke per vakgebied/groep zijn opgesteld.

3.4.5 Leerlingen met extra zorg

Leerlingen met extra zorg zijn de leerlingen die op cognitief en/of sociaal-emotioneel gebied meer zorg behoeven, dan de 'gemiddelde' leerling van Liereland en De Cilinder. Dit kan zijn omdat op cognitief gebied, met name de vorderingen binnen de leerstof, de prestaties onder- of ver boven het gemiddelde liggen, of omdat het gedrag of de gezinssituatie van de leerling aanleiding geven tot extra zorg.

Indien een kind onvoldoende scoort op de methode gebonden toetsen, of de CITO-toetsing (IV-V niveau) wordt het kind begeleid in de groep door middel van verlengde instructie of extra herhaling van de lesjes. Cito-toetsen geven niet alleen een 'eindscore' maar geven ook de vaardigheidsscores weer. Als deze onvoldoende stijgen spreken we van een stagnatie in de leerontwikkeling. Er zal dan soms een periode van extra begeleiding volgen. Er worden binnen het groeps-/periodeplan eigen doelen opgesteld waar een periode van drie maanden aan wordt gewerkt. Wanneer er na deze extra begeleiding onvoldoende resultaat is behaald, worden er nieuwe doelen opgesteld of wordt er besloten om de zorgvraag met het Samenwerkingsverband

te bespreken. Er wordt dan een MDO georganiseerd en een Topdossier aangemaakt (zie hoofdstuk 2 en 5).

Indien de school meer wil weten over de leermogelijkheden van de leerling of diens sterkere en zwakkere cognitieve kwaliteiten dan vraagt de school, altijd in overleg met de ouders, een capaciteitenonderzoek aan dat door een psycholoog (op school) wordt afgenomen. In dat geval betaalt de school het onderzoek. Het staat ouders altijd vrij om op eigen initiatief en kosten een onderzoek af te laten nemen.

Liereland: voor leerlingen van groep 5 t/m 8 die een eigen leerlijn volgen, en dus niet meer met de groep de methode volgen, al of niet met ondersteuning, wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Voor dyslectische leerlingen wordt m.b.t. de dyslectische problematiek geen OPP opgesteld; zij hebben wel recht op compenserende maatregelen, zie Protocol preventie leesproblemen en dyslexie. Op De Cilinder wordt ook een OPP opgesteld wanneer groep 6 kinderen het 1F niveau eind groep 8 niet lijken te gaan halen. Kinderen op De Cilinder blijven de groepslesjes volgen zodat zij in aanraking blijven komen met nieuwe leerstof en geprikkeld/geïnspireerd blijven. Zij maken werkjes op hun eigen niveau aan de hand van hun eigen leerdoelen/leerlijn.

De leerlingen die (erg) hoge cito-scores halen hebben ook extra zorg nodig. Er wordt op Liereland gewerkt met verrijkend aanbod. De Cilinder heeft extra materialen voor kinderen die meer en andere uitdagingen nodig hebben.

Als de gezinssituatie van de leerling aanleiding geeft tot extra zorg kan de jeugd- en gezinscoach ingeschakeld worden of kunnen ouders m.b.v. de intern begeleider contact leggen met een externe hulporganisatie. Als er sprake is van een onveilige situatie voor het kind dan worden de stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd. Dit is de wettelijke verplichting van scholen en heeft als doel de veiligheid van kinderen te waarborgen. In sommige gevallen wordt Veilig Thuis ingeschakeld.

3.4.6 Kinderen met lees- en/of spellingsproblemen (waaronder dyslectische kinderen)

De kinderen worden vanaf groep 1 nauwgezet, systematisch gevolgd door middel van observatie. Vanuit deze signalering kan zo in een vroeg stadium extra ondersteuning worden ingezet. Als de leesontwikkeling ondanks voldoende goed aanbod niet op gang komt kan een dyslexieonderzoek aangevraagd worden vanaf midden groep 4.

Er worden bepaalde voorwaarden aan de school gesteld voordat de leerling een beroep kan doen op de regeling. De school moet op het moment van doorverwijzen de volgende informatie leveren:

1. toetsgegevens uit het leerlingvolgsysteem;
2. beschrijving van de lees-, en spellingproblemen (zie de richtlijnen van het protocol Leesproblemen en Dyslexie);
3. signalering van de lees-, en spelproblemen: datum, onderzoek (instrumenten en criteria, de resultaten en gegevens over de onderzoeker);
4. inhoud en duur van de extra begeleiding;
5. resultaten van de extra begeleiding en een beschrijving van het gebruikte evaluatie-instrumentarium, vaststelling van de stagnatie met vermelding van instrumentarium en normcriteria;
6. argumentatie voor 'vermoedelijke dyslexie';
7. vermelding en beschrijving van andere problematiek.

Na aanmelding wordt bekeken of de leerling in aanmerking komt voor een (vergoed) dyslexieonderzoek en daarmee ook vergoede behandeling. De voorwaarden zijn:

- Leeftijdscriterium: de aanmelding voor het onderzoek moet voor de 13e verjaardag gedaan zijn, en een kind moet nog op de basisschool zitten.
- Het effect van begeleiding op school: geen of te weinig vooruitgang, ondanks extra begeleiding op school met een betrouwbare methode (remediatie).
- Minimaal 2 periodes van 10-12 weken ondersteuningsniveau 3 (ON3) aangeboden:
 - minimaal 1 uur per week
 - door bevoegd onderwijspersoneel
 - Individueel of in kleine groep van max. 4 leerlingen
- De ernst van de lees- en spellingproblemen: Op school moeten de leesprestaties van het kind E(V-) scores zijn (bij de zwakste 10%) op drie opeenvolgende meetmomenten van de DMT (woordleestoets). Of wanneer de spellingprestaties E(V-) scores zijn (bij de zwakste 10%) op drie opeenvolgende meetmomenten, ondanks minimaal een half jaar ON3 extra begeleiding (voor eigen rekening van de ouders).
- School en ouders ondersteunen het vermoeden dat het zou kunnen gaan om enkelvoudige ernstige dyslexie.

Als de leerling dyslexie blijkt te hebben wordt door de onderzoeker bepaald of dit een lichte vorm van dyslexie is of ernstige enkelvoudige dyslexie (EDD). In dat laatste geval komt de leerling in aanmerking voor vergoede behandeling, bekostigd door de gemeente.

Ondanks het feit dat de kinderen op de basisschool nauwlettend gevolgd worden, kan het voorkomen dat pas in het voortgezet onderwijs duidelijk wordt dat een kind dyslectisch is. Dit gebeurt omdat deze kinderen in de basisschoolperiode voldoende mogelijkheden hebben om te compenseren.

3.4.6 Kinderen met rekenproblemen (dyscalculie)

De kinderen worden vanaf groep 1 gevolgd in hun vaardigheden om te kunnen tellen en rekenen.

Wanneer kinderen hardnekkige rekenproblemen laten zien dan een diagnostisch dyscalculieonderzoek gedaan worden.

De voorwaarden om in aanmerking te komen voor dit onderzoek zijn:

- Leerling minimaal halverwege groep 4
- Leerling heeft aanhoudende D- en E-scores op rekenen
- Intensieve hulp op school leidt niet tot verbetering:
 - o Minimaal 6 maanden, 1 uur extra hulp
 - o Individueel of in kleine groep (max. 4)
 - o Concrete materialen ingezet om begrip te vergroten
 - o Gebruik van (remediërende) methodes die passen bij problematiek van kind

Onderzoek naar en behandeling van dyscalculie komt niet in aanmerking voor vergoeding.

3.4.7 Leerlingen met een doublure

In een enkel geval kan besloten worden een leerling te laten doubleren. Op De Cilinder spreken we dan van een verlenging omdat kinderen geen klas 'over doen' maar doorgaan in hun ontwikkeling in hun eigen tempo en op hun eigen niveau.

Een doublure /verlenging wordt overwogen onder voorwaarde dat de leerling hierdoor meer kansen zal krijgen in het vervolgtraject op school. Doublures/verlengingen beogen een gunstig effect op de cognitieve en/of sociaal-, emotionele ontwikkeling.

De criteria van een eventuele doublure/verlenging zijn:

- opbrengsten vanuit het leerlingvolgsysteem;
- sociaal-emotionele zorg (IEP/Kanvas, observatie in de groep).

Als verwacht wordt dat een kind zal doubleren / verlenging nodig heeft, wordt hierover met ouders gesproken. De school beslist uiteindelijk hierover.

3.4.8 Kleuterverlenging

Vanuit de wet geredeneerd moeten scholen in beginsel leerlingen die voor 1 januari op school zijn gestart als 4-jarige aan het eind van het volgende schooljaar door laten stromen naar het derde leerjaar. Voor leerlingen die daarna komen geldt dat zij tussen 8 en 8,5 jaar over hun basisschool doen. De leerlingen van voor januari doen er tussen de 7,5 en 8 jaar over. De inspectie hanteert deze beleidslijn (verlenging vanaf 5 jaar en 9 maanden). De school neemt beargumenteerde besluiten tot een extra jaar / verlenging en stelt voor deze kinderen individuele doelen op die met de ouders worden besproken.

3.4.9 De overgang van groep 1 naar groep 2

Op Liereland wordt gewerkt met het ontwikkelingsvolgmodel voor groep 1 en 2 van Kleuter in Beeld. Op De Cilinder werken wij met een zelf ontwikkeld observatie- en registratiesysteem. In het schooljaar 2023-2024 gaat een pilot gedaan worden met het nieuwe observatiesysteem van IEP.

3.4.10 Criteria voor de overgang van groep 2 naar groep 3

Tijdens de groepsbesprekingen worden de leerlingen besproken door de leerkracht met de intern begeleider. Wanneer nodig ondersteunen we het kind extra op die ontwikkelingsgebieden waar we de zorg signaleren. De activiteiten worden vastgelegd in het groeps- of individueel plan. We kijken ook naar de pedagogische aspecten. Met name 'redzaamheid', '(speel)werkhouding' en 'leergedrag' moeten voldoende zijn. Wanneer de informatie uit de registratielijsten (op Liereland) en de kleuterobservatielijsten (op De Cilinder) ons zorgen baart, bespreken we of de leerling een verlengd kleuterperiode krijgt. In mei/juni wordt er in overleg met ouders een besluit genomen. Bij een verschil van mening beslist de directie van de school in welke groep het kind geplaatst wordt.

3.4.11 Rapportage

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen gebeurt onder andere aan de hand van observatie door eigen leerkracht en het toetsen: methodegebonden toetsen en de toetsen uit het leerlingvolgsysteem.

Halverwege en aan het einde van het schooljaar wordt de ontwikkeling van de kinderen beschreven in het rapport (Liereland) of in een verslag (De Cilinder). Naar aanleiding van dit rapport /verslag nodigen we de ouders uit voor een 10-minutengesprek op school. Op Liereland verwachten we ook de leerlingen vanaf groep 5 bij deze gesprekken. Op De Cilinder worden de voorlopig en definitief adviesgesprekken gevoerd met ouder(s) en kind.

Een uitzondering hierop vormen de kinderen van groep 1. Er worden wel 10-minutengesprekken gehouden maar er wordt geen rapport/verslag mee naar huis gegeven. Wel bespreekt de leerkracht de ontwikkeling van het kind met de ouder(s).

3.4.12 Informatieverstrekking aan ouders

Alle gegevens van de leerlingen (observaties, leerlingbespreking, oudergesprekken, toetsresultaten etc.) worden bewaard in een digitaal dossier. Aan de hand van deze gegevens worden de jaarlijkse gesprekken voorbereid. Het dossier is op verzoek ook toegankelijk voor de ouders/ verzorgers. Gekoppeld aan de rapporten/verslagboekjes zijn er gesprekken. Op De Cilinder nodigen we ouder(s) van ingeschreven kinderen uit op de leeftijd van 3,9 jaar. Leerkracht en kind en ouders kunnen alvast kennismaken en de eerste informatie krijgen. Op dit moment bespreken we ook of ouders zich zorgen maken over de ontwikkeling van hun kind en/of er sprake is van een ontwikkelingsvoorsprong.

Op Liereland nodigen we het nieuwe kind en zijn/haar ouders uit voor een zes-weken gesprek. Tijdens dit gesprek wordt besproken hoe de start op school is verlopen.

Voor kinderen die van school zijn veranderd en voor kinderen op De Cilinder die naar de volgende 'bouw' zijn gegaan, worden er op verzoek extra gesprekken georganiseerd.

Ouders worden via de leerkracht altijd op de hoogte gehouden van en betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. Alle ouders, ook de niet-verzorgende ouder, heeft recht op informatie en consultatie over het kind. De verzorgende ouder heeft de plicht om de andere ouder te informeren over belangrijke zaken die met het kind te maken hebben.

Als ouders zich zorgen maken over hun kind kunnen zij altijd een extra afspraak maken met de leerkracht. De intern begeleider heeft onder andere als taak, leerkrachten te begeleiden bij de zorg die hun leerlingen nodig hebben. Als de ontwikkeling van een kind stagneert, ongewoon en/of ongewenst verloopt bespreken we dit altijd op school. Vanzelfsprekend worden de ouders hierbij nauw betrokken.

3.4.13 Informatieverstrekking (gescheiden) ouders

Alle ouders, ook de niet-verzorgende ouder, heeft recht op informatie en consultatie over het kind. De niet-verzorgende ouder is de ouder met of zonder gezag bij wie het kind niet verblijft. De verzorgende ouder heeft de plicht om de andere ouder te informeren over belangrijke zaken die met het kind te maken hebben. Ook moet de verzorgende ouder de mening aan de niet-verzorgende ouder vragen over belangrijke beslissingen voor het kind. Dit laatste heet het recht van consultatie. De ouder die het gezag heeft, is uiteindelijk degene die beslist.

Als school zijn wij verplicht informatie te verstrekken. De algemene informatie, over ouderavonden en nieuwsbrieven en dergelijke gaat bij ons via Social School Het bijhouden van de juiste contactgegevens in Social School is de verantwoordelijkheid van de beide ouders. De informatie moet gaan over de schoolprestaties van het kind.

De school verstrekt geen gegevens als:

- de informatie ook niet aan de verzorgende ouder gegeven hoeft te worden, bijvoorbeeld in verband met het beroepsgeheim van een arts;
- het geven van informatie in strijd is met de belangen van het kind.

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

Wat onze school aan kinderen kan bieden zónder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Het schoolondersteuningsprofiel bevat een aantal wettelijk bepaalde elementen – bijvoorbeeld het pestprotocol – maar verder zijn er veel verschillen mogelijk tussen scholen.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in ons schoolondersteuningsprofiel. Dat doen we aan de hand van 9 clusters van onderwijsbehoeften. Een cluster met de daarbij horende aanpak heet: een arrangement. Daarnaast laten we met het profiel zien waarin we ons verder willen ontwikkelen. (Bron clusters: TOPdossier, TotaalOntwikkelingsPlan. Zie ook pagina 4)

4.1 De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.

Werkwijzen die de school ter beschikking heeft:

- Op zowel Liereland als De Cilinder wordt gewerkt met dag- en/of weektaken. Deze taken geven de kinderen houvast. Zij weten wat er in een week van hen verwacht wordt, zij kennen de doelen. Liereland start hiermee in groep 1, De Cilinder in groep 3. De kinderen worden begeleid in het invullen en plannen van de taken.
- Op Liereland stellen de leerlingen zichzelf in de bovenbouw een specifiek eigen leerdoel. Op dit specifieke doel wordt aan het eind van de week gereflecteerd.
- Op De Cilinder wordt gewerkt met leerdoelen. Deze zijn verdeeld in periodes. Een kind kan naar de volgende periode wanneer alle leerdoelen behaald zijn.
- Vrije momenten worden vooraf doorgesproken met de leerling indien nodig: wat ga je doen? Hoe ga je dat doen? Wat als het niet lukt?
- De scholen zijn zo ingericht dat er, buiten het lokaal, voor elke klas aparte werkplekken zijn. De kinderen weten wat er van hen verwacht wordt als ze daar aan het werk zijn. Hierover zijn schoolafspraken gemaakt, deze worden regelmatig in de groepen besproken.
- Indien het wenselijk is dat er voor een kind een time-out plek komt, dan wordt met elkaar gekeken waar deze het beste kan zijn.
- De school betreft de ouder daar waar nodig, zodat voor de leerling een veilige omgeving gecreëerd kan worden. Denk hierbij aan kamp, schoolreis, excursies.
- In alle groepen van Liereland wordt gebruikgemaakt van passende lesmodellen en visualisatie van doelen.

Ambitie:

- Leerkrachten blijven zich ontwikkelen in de onderwijsconcepten die op beide scholen gevolgd worden; dalton- en Montessorionderwijs.

4.2 De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.

Mogelijkheden die de school ter beschikking heeft:

- Samen met de ouders, de leerling, leerkracht, intern begeleider een OPP (TOPdossier) opstellen.

- De school maakt bewuste keuzes voor toetsing.
- De school gebruikt verschillende vormen van ondersteunende materialen.
- De school hanteert verschillende werkvormen en oefenmogelijkheden gericht op het bereiken van de leerdoelen en het tegemoetkomen aan de onderwijsbehoeften. Dit doen wij door coöperatief te leren, bewegend leren en de inzet van ICT.
- De school heeft een pedagogisch klimaat gecreëerd waarbij verschillen normaal zijn en geaccepteerd worden.
- Binnen Liereland en De Cilinder is een onderwijsassistent aanwezig die extra ondersteuning biedt.
- Binnen het basisonderwijs is ook een groep leerlingen die het fundamentele niveau 1F wel kunnen halen maar daar extra oefentijd voor nodig hebben. Midden groep 6 signaleren we deze groep kinderen. In een gesprek met ouders wordt uitgelegd dat het doel is om uit te stromen op 1F niveau en dat daarbinnen de werkwijze keuzes in gemaakt zullen worden om dit te behalen. Deze keuzes staan beschreven in het document 'Stevig op weg naar 1F' en wordt door ouders ondertekend. Het werken op de 1F lijn heeft gevolgen voor het uitstroomniveau.
- Het samenwerkingsverband biedt voor deze doelgroep de 'Groeiklas' aan, waarbinnen de leerling een ochtend per week in een vertrouwde setting kan werken aan cognitieve functies, meta-cognitieve vaardigheden en zelfvertrouwen. In overleg met het SWV kan een leerling daar voor een periode aangemeld worden. De groeiklasdocent, leerkracht, leerling en ouders stellen dan gezamenlijk een Groeiplan op. Voor leerlingen in de middenbouw biedt het samenwerkingsverband de Groeituin aan: leerlingen worden een korte periode op school begeleid.

Ambitie:

- Leerkrachten verbreden hun handelingsrepertoire om deze leerlingen te kunnen ondersteunen

4.3 De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.

Mogelijkheden die de school ter beschikking heeft:

- De school signaleert kinderen die behoefte hebben aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum, door observaties en met behulp van het SiDi PO signaleringsinstrument.
- De school richt een onderzoekende leeromgeving in om leerlingen te laten excelleren. Hier is aandacht voor topdown leren dat gericht is op een aanpak waarbij het proces belangrijker is dan het product.
- Liereland heeft verrijkende materialen aangeschaft om leerlingen een uitdagende leeromgeving te bieden. Bij dit werken gaat het niet alleen over het product maar ook over het proces, het stellen van de juiste vragen, Leren leren en het bereiken van frustratietolerantie.
- De Cilinder heeft de pittige plustorens om kinderen uitdagende projecten te bieden. Bij het werken met "Pittige pepers" werken kinderen alleen of in een klein groepje aan een thema waarbij ze zelfstandig werken maar begeleid door de leerkracht een plan van aanpak maken en vaststellen waar ze op beoordeeld gaan worden, tussentijds reflecteren ('hotspots') en uiteindelijk gezamenlijk afronden. Ook hierbij staat het leren leren centraal.
- De school biedt structureel opbrengstgericht onderwijs op maat aan door zichtbaar doelen te stellen en/of door de leerling zelf doelen te laten stellen. Dit wordt gedaan middels het

weektaakformulier en portfolio (Liereland). De kinderen op De Cilinder werken door middel van vastgestelde doelen aan hun ontwikkeling op hun eigen niveau.

- Bepaalde leerlingen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de Masterclasses en de Talentklassen in groep 8 van het SOVON.

Ambitie: Vanuit het onderwijs in de groepen HB-aanbod aan de kinderen die dit nodig hebben. Het realiseren hiervan is nog lastig.

4.4 De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft de leeromgeving zo ingericht dat de klas is voorzien van diverse hulpmiddelen zoals woorden, symbolen, tafels, spellingregels, leesstrategieën enz.
- Op Liereland is een onderwijsassistent die de leerlingen van de groepen 1 t/m 4 extra ondersteuning biedt wanneer er sprake is van een lage woordenschat en/of Nederlandse taalleerders (NTL)
- Op De Cilinder hebben wij de beschikking over een onderwijsassistent die in alle groepen een deel van de week extra ondersteuning bieden.
- Er is een logopediste aan beide scholen verbonden. Zij heeft zitting in het gebouw van Liereland.

Ambitie:

- We hebben behoefte aan vernieuwde materialen op woordenschatgebied, die ook meer mogelijkheden bieden voor de transfer van school naar huis.
- Er is aanbod om anderstalige ouders en hun kinderen thuis te stimuleren tot een taalrijke omgeving. De ambitie is om deze aanbieders meer in contact te brengen met de ouders

4.5 De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft affectieve educatie geïntegreerd in het onderwijs. Dit doen we o.a. met De Vreedzame School maar vooral door onze pedagogische omgang met de kinderen. Binnen elke groep worden in het begin van het jaar klassenregels afgesproken en zichtbaar gemaakt. Daarnaast hanteren we schoolregels.
- We proberen door duidelijkheid, voorspelbaarheid en respectvol onderling gedrag vooral om gedragsproblemen te voorkómen.
- De school heeft een pestprotocol.
- Leerkrachten zijn op de hoogte van de CED leerlijnen "leren leren" en "sociale vaardigheden". Zij zetten deze leerlijnen in om de ontwikkeling van de kinderen te begeleiden.
- Op Liereland wordt, wanneer dit nodig wordt geacht, een signaleringsplan ingezet. Hierin beschrijft de leerling, met hulp van de volwassene, drie fasen van oplopend gedrag. Er wordt beschreven hoe de leerling dit bij zichzelf kan herkennen, hoe de omgeving het kan bemerken en welke vaste stappen de leerling kan doorlopen om weer rustiger te worden.
- Op De Cilinder hebben we een kwaliteitskaart 'Afspraken en gedrag'.

4.6 De leerling heeft specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- Het leesonderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en wordt ingedeeld in zorgniveaus 1,2 en 3. (zie Protocol preventie leesproblemen en dyslexie Liereland en Cilinder). Hierbij wordt de instructie geïntensiveerd en de leestijd uitgebreid als de leerling dit nodig heeft. Er worden materialen gebruikt, passend bij leeftijd en onderwijsbehoefte. Dit doen wij op Liereland met Kleuterplein, Lijn 3, Station Zuid, Ralfilezen en Bouw! Op De Cilinder werken we met de Montessori leeslijn, aangevuld met Lijn 3, Ralfilezen en Bouw! en toneellezen.
- Het leesonderwijs is verrijkt met opdrachten voor stillezen en herhaling, interactie om begrip en beleving te stimuleren, samenwerkend leren en motivatie. Er worden diverse vormen van boekpromotie ingezet. Leesbevordering speelt een belangrijke rol.
- Het programma BOUW! Is een preventie- en behandelingsprogramma voor kinderen met een trager verlopende leesontwikkeling dat we inzetten bij kinderen vanaf halverwege groep 2 en in groep 3 en groep 4.
- Het protocol Preventie leesproblemen en Dyslexie is geïntegreerd in het onderwijs van groep 1 t/m 8. Specifieke aanpak is terug te lezen in dit protocol. Het technisch lezen wordt uitgebreid gemonitord in gesprekken met de leerkrachten en ib.
- Leerlingen met dyslexie kunnen behandeling volgen in het gebouw van Liereland en De Cilinder. Dit is afhankelijk van de aanbieder van de behandeling.

Ambitie:

- De onderdelen met betrekking tot lezen beschrijven in een samenhangend leesplan/kwaliteitskaart.
- Uitbreiden mogelijkheden digitaal ondersteund lezen op school (o.a. met 'de insluitende lezer')
- Evalueren en aanpassen van het programma Bouw! In het onderwijs van Liereland en De Cilinder.

4.7 De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.

Werkvormen die de school ter beschikking heeft:

- De leerkrachten signaleren leerlingen met rekenproblemen tijdig door systematisch rekengesprekken te voeren en toetsen te analyseren.
- De school werkt volgens de principes van het diagnosticerend onderwijzen en handelingsgerichte procesdiagnostiek, waarbij het protocol Ernstige reken-/wiskunde problemen en dyscalculie (ERWD) leidend is. De rekencoördinator neemt indien nodig een rekenonderzoek af en/of vraagt advies aan een consultant.
- De school is in staat om de leerlingen in 3 subgroepen/niveaus ondersteuning te bieden, met specifieke instructie en oefenvormen en met (procesgerichte) feedback die gericht is op het verhogen van de reken-wiskunde vaardigheden en betekenisverlening. Dit doen we door gebruik te maken van de verlengde instructie en eventueel kan de onderwijsassistent hierbij ondersteunen.
- Er zijn verschillende rekenmaterialen ter ondersteuning van het rekenproces.
- Binnen Liereland is een rekencoördinator werkzaam die deze kennis doorgeeft aan collega's

Ambitie:

- Versterken rekenresultaten, met name opbrengsten op 1S niveau, door inzet nieuwe rekenmethode WIG5 (Liereland) en " ik wil rekenen!" (De Cilinder) en inzet subsidie Basisvaardigheden
- Oriënteren op volgen voortgang doelgericht rekenonderwijs (De Cilinder)
- Liereland en Cilinder ontwikkelen een Protocol Ernstige rekenproblemen en handelen ernaar.
- Op De Cilinder: Kwaliteitskaart 'rekenen': hoe werken de leerkrachten en kinderen met de methode 'Ik wil rekenen!'
- Digitale rekenstof aanbieden

4.8 De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).

Mogelijkheden die de school biedt:

- De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik.
- De school heeft een invalidentoilet zonder ringalarm (Liereland) en met ringalarm (De Cilinder).
- De deuren in de school zijn rolstoelvriendelijk (branddeuren uitgezonderd).
- De school beschikt over een protocol voor medische handelingen op verzoek.

4.9 De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

De school is op de hoogte van de executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. Dit doen wij door te observeren, te luisteren naar ouders en het kind. Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden door:

- Respons-inhibitie: nadenken voordat je iets doet. Dit doen wij, in incidentele gevallen, aan de hand van de Meichenbaum-methode.
- Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken. Dit doen wij door complexe taken op te delen in kleine stukken.
- Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren. Dit kan bijvoorbeeld met de gevoelsmeter (elke groep heeft zijn eigen methode).
- Planning/prioritering: de leerlingen werken volgens een dag- en/of weekplanning.
- Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen. Dit doen wij door een timetimer in te zetten.
- Doelgericht gedrag: de leerkracht bespreekt de doelen van de dag en evalueert deze met de leerlingen.
- Metacognitie: de leerkracht houdt het leerproces in de gaten en helpt leerlingen wanneer dit nodig is. De leerling reflecteert samen met de leerkracht op het proces.
- Kinderen met weinig zelfvertrouwen kunnen we aanmelden voor: Playing for Success.
- Op school zijn sociale vaardigheidsspellen en coöperatieve spellen aanwezig die worden ingezet tijdens de begeleiding. Hierbij wordt gebruik gemaakt van SOEF
- In de groepen wordt regelmatig gereflecteerd met de kinderen. Op Liereland gebeurt dit m.b.v. een "reflectiemandje". Hierin zitten diverse werkvormen om te reflecteren.

Ambitie:

- Op beide scholen zijn Talentfluisteraars aanwezig. Het streven is om vanuit het gedachtegoed van de Talentfluisteraar talentgedreven te werken om de veerkracht van kinderen te vergroten

- Op De Cilinder zullen we in het schooljaar 2023-2024 ons oriënteren op een methode/manier om de leerlingen vaardigheden aan te bieden binnen hun sociale en emotionele ontwikkeling. Het schooljaar erna verwachten we dit te kunnen implementeren.

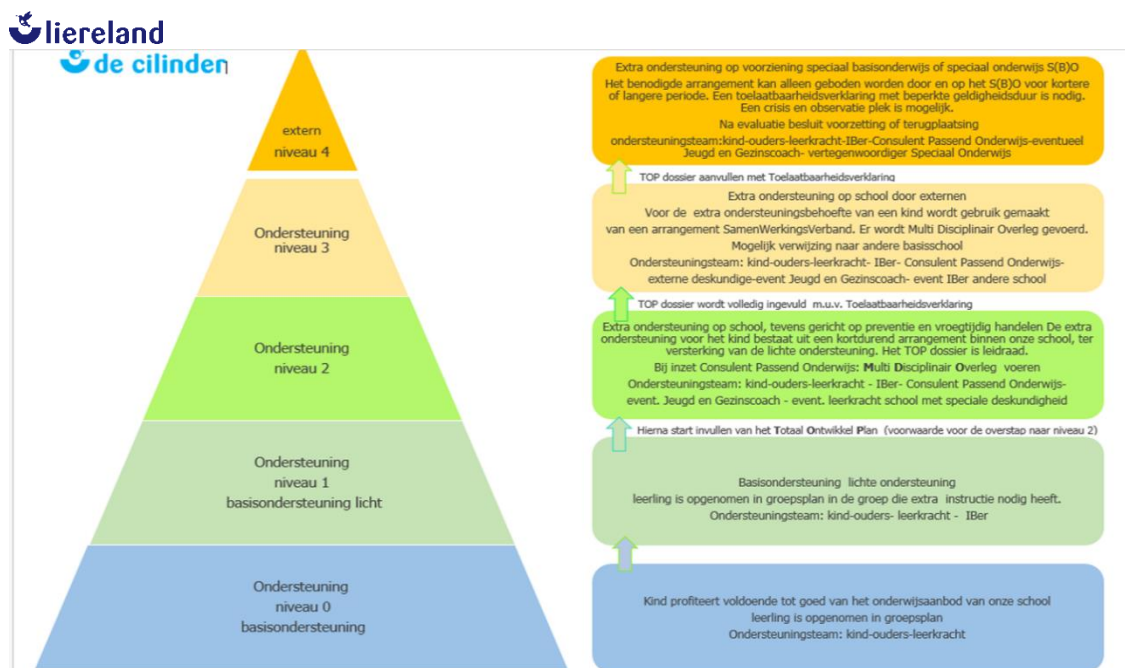
5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

Uw kind krijgt op school de ondersteuning die passend is: zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We evalueren regelmatig. Is er meer of juist minder nodig? Dan passen we het niveau van ondersteuning aan.

We onderscheiden vier niveaus van ondersteuning:

- Ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning
- Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen
- Ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen
- Ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Niveau 0: Basisondersteuning

Het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht

De Cilinder: Ieder kind werkt op zijn eigen tempo en niveau. De leerkracht observeert de werkhouding van het kind, registreert samen met het kind wat het kind gedaan heeft en of de aangeboden leerstof wordt beheerst. De leerkrachten respecteren de lijn van het kind én hanteren de lijn van de leerkracht waarbij er sprake is van actief aanbod en actieve instructie. Zij bieden ook groepslessen aan.

De leerkracht geeft kwalitatief goed onderwijs aan de groep leerlingen. Zij speelt daarbij in op problemen die leerlingen kunnen krijgen. Zij richt het onderwijs zo in dat problemen van leerlingen zoveel mogelijk worden voorkomen.

De leerkracht :

- geeft de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid tot leren
- observeert het kind tijdens en na een individueel lesje (De Cilinder) en/of tijdens het zelfstandig werken (Liereland en De Cilinder)
- observeert het kind tijdens en na een groepsles
- gebruikt onderwijskundig verantwoorde methoden
- stelt duidelijke doelen
- geeft effectieve instructie, verwerking en effectief feedback
- voert een goed klassenmanagement
- scheidt een positief werkklimaat
- hanteert een flexibele klassenorganisatie
- is deskundig met betrekking tot de methoden en leerlijnen
- werkt samen met collega's
- evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen op cognitief en sociaal-emotioneel gebied.

Niveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning

De leerkracht, intern begeleider, ouders of leerling hebben zorgen over – bijvoorbeeld – de cognitieve, lichamelijke en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. De leerkracht bespreekt uw kind met de voorgaande leerkracht en intern begeleider. Op basis van een brede analyse worden er aanpassingen in de klas gemaakt. Na een vastgesteld aantal weken wordt gekeken naar de effecten van deze extra ondersteuning. Is de lichte ondersteuning onvoldoende? Dan wordt opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2.

Niveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen

Onze school schakelt één van de consultants van het samenwerkingsverband in. Deze adviseert school en ouders over een passend aanbod binnen de school, dit gebeurt tijdens een multidisciplinair overleg waarbij ook iemand van het Centrum jeugd- en gezin aansluit. Soms

bestaat deze extra ondersteuning voor het kind uit een kortdurend arrangement binnen onze school, ter versterking van de lichte ondersteuning, uitgevoerd door een onderwijsassistent of andere betrokkene binnen de school. Uitgangspunt is om het kind te helpen het weer zelf te kunnen. Het TOPdossier is leidraad voor de analyse, het plan, het overeenstemmingsgesprek en de evaluatie.

Niveau 3: extra ondersteuning door externen

Om aan de extra ondersteuningsbehoefte van uw kind te voldoen, is het nodig dat onze school gebruikmaakt van een arrangement van – bijvoorbeeld – een andere basisschool of een S(B)O óf dat onze school extra ondersteuning binnenhaalt.

De ondersteuning vindt plaats binnen onze school, buiten school of op een andere school. De consulent van het samenwerkingsverband organiseert in samenspraak met de intern begeleider de benodigde deskundigheid. Het TOPdossier volledig ingevuld, behalve het gedeelte TLV (toelaatbaarheidsverklaring). Bij het MDO worden, indien nodig geacht, externen uitgenodigd. Dit kan iemand zijn vanuit een bepaalde expertise of de intern begeleider van een andere vorm van onderwijs (SBO, SO of VO).

Niveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Het benodigde arrangement kan alleen geboden worden door het S(B)O – voor een korte of langere periode. Vóór de toelating wordt het ondersteuningsteam versterkt met medewerkers van het S(B)O. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld. De consulent van het samenwerkingsverband brengt het in bij de toewijzingscommissie. Periodiek wordt geëvalueerd of S(B)O nog steeds het best past bij uw kind.

5.2 Werkwijze MDO, informatie voor ouders

Om uw kind passend onderwijs te bieden, hanteren alle scholen in Noord-Kennemerland dezelfde werkwijze. Zodoende kunnen we goed samenwerken. Een belangrijk hulpmiddel is het TOPdossier.

Heeft uw kind extra ondersteuning nodig? Dan bepalen de leerkracht en intern begeleider welk niveau van ondersteuning passend is. Indien nodig schakelen we de consulent van het samenwerkingsverband in.

Overleg tussen school en u

We bespreken zorgvuldig wat uw kind precies nodig heeft. Wie is uw kind als persoon? Wat gaat er goed? Wat gaat er minder goed? Wat is er nodig om te zorgen dat het beter gaat? In het zogeheten multidisciplinair overleg (MDO) bent u een belangrijke gesprekspartner. Hierbij is ook de consulent van het samenwerkingsverband aanwezig.

Overleg met andere professionals

Soms worden er ook andere professionals betrokken bij het MDO. Bijvoorbeeld medewerkers van jeugdhulp, gemeente of zorginstellingen. Iedereen brengt zijn eigen gezichtspunt in. Zo ontstaat een gezamenlijk plan voor de juiste vervolgstappen.

TOPdossier

Het TOPdossier is een werkdocument dat ons praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Als ouder wordt u actief betrokken bij het invullen van het TOPdossier.

Alle scholen en samenwerkende instanties zoals jeugdhulp en zorg werken met het TOPdossier – vanuit de gedachte: één kind, één plan.

Doelen van het TOPdossier

Het TOPdossier...

- Geeft een **goed beeld** van de ontwikkeling en behoeften van een leerling, én van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouders.
- Is **gespreksleidraad** bij de bespreking van de leerling in het multidisciplinair overleg (MDO).
- Bevat, indien aan de orde, het **ontwikkelingsperspectief** (OPP) van de leerling.
- Biedt **eenduidigheid en onderbouwing** van vervolgstappen.
- Biedt mogelijkheden om met externe jeugdhulpverleners en voortgezet onderwijs samen te werken – **één kind, één plan**.

Werkgebieden

We willen uw kind passend onderwijs dicht bij huis bieden: in ons werkgebied werken alle scholen samen, ook de scholen van de verschillende besturen. Het samenwerkingsverband kent 8 werkgebieden. We bundelen onze krachten, wisselen kennis uit en weten van elkaar welke expertise er is.

Meer over de werkwijze

Voor professionals heeft het samenwerkingsverband de werkwijze beschreven in de 'Handleiding groeidocument' en 'Stappen, procedures en routes'. Deze zijn ook voor u toegankelijk via de website van ons samenwerkingsverband PPO-NK.

Heeft u verder nog vragen? U kunt terecht bij de leerkracht, intern begeleider of bij de consulent van het samenwerkingsverband.

Intern begeleider Liereland:

Johanna Dijkshoorn

Werkdagen: maandag, woensdag, donderdag

j.dijkshoorn@ronduitonderwijs.nl

Intern begeleider De Cilinder:

Carlien Bul

Werkdagen: dinsdag en donderdag

ibdecilinder@ronduitonderwijs.nl

Consulent samenwerkingsverband PPO-NK:

Liereland:

Kristel Hoogeveen

k.hoogeveen@ppo-nk.nl

De Cilinder:

Mariëlle Foppen

m.foppen@ppo-nk.nl

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Nadat we de behoeften van uw kind goed in kaart hebben gebracht, kan duidelijk worden dat het antwoord op sommige ondersteuningsvragen buiten het bereik van onze school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp. Het aangeven van grenzen is maatwerk. Analyse, eerlijkheid en helderheid zijn belangrijk om de grens van het kunnen te bepalen.

Uitgaand van wat uw kind nodig heeft, zoeken we dan samen met u en het samenwerkingsverband een passende plek voor uw kind. We kijken samen naar wat het beste is voor uw kind. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

Het uitgangspunt bij een beslissing over een plek voor een kind is dat er een plaatsing kan worden gerealiseerd die perspectief biedt voor kind en school.

De school moet kunnen voldoen aan de zorgbehoefte van het kind.

Een plek voor een kind moet de draagkracht van de school niet te boven gaan.

Een plaatsing moet in het schoolteam besproken worden en een plaatsing moet door het team worden onderschreven omdat er anders geen continuïteit is. Er wordt in het bijzonder ook gekeken naar de groep (sociaal- emotionele opbouw groep) en de capaciteiten van de leerkracht om een dergelijk kind op te vangen.

Het kan zijn dat de school vindt dat zij niet in staat is de leerling de vereiste zorg te bieden.

In verband met de zorg voor het kind hanteren we een aantal uitgangspunten (in willekeurige volgorde):

- a) groepsgrootte
- b) samenstelling groep
- c) effect op onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen
- d) deskundigheid personeel
- e) beschikbaarheid personeel (beschikbare onderwijsassistenten, tekort, ziekteverzuim)
- f) de mogelijkheden van begeleiding door de ouder
- g) benodigde middelen
- h) de gevergde aanpassing in de organisatie, de begeleiding en het onderwijs
- i) werkdruk.

Al deze omstandigheden kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing om tot plaatsing of verwijzing over te gaan.

Aandachtspunten bij de keuze voor regulier of speciaal onderwijs zijn:

- De mogelijkheden en beperkingen van het kind
- De meerwaarde van het omgaan met leeftijdsgenootjes zonder beperking
- Eventuele therapieën onder schooltijd
- Aansluiting op het voortgezet onderwijs

Wanneer besloten is dat de school niet kan voldoen aan de onderwijsbehoeften van een kind, heeft het de zorgplicht om, in overleg met ouders en onderwijsconsulent, een passende plaats voor het kind te zoeken.

Verwijzingen

Op school in te zien /

beschikbaar via de website (www.obslierland.nl of www.decilinder.nl):

1. Protocol Verlengen en versnellen
2. Verzuimbeleid
3. Klachtenprotocol
4. Pestprotocol
5. Protocol voor medische handelingen
6. Protocol Leerlingdossier en privacy
7. Protocol Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
8. Protocol Preventie leesproblemen en dyslexie
9. Protocol Ernstige wiskunde- en rekenproblemen en dyscalculie (ERWD)

Te vinden op www.ppo-nk.nl:

1. [Entree - Werkplaats PPO NK \(ppo-nk.nl\)](http://www.ppo-nk.nl) , [Entree - Oudersteunpunt - Werkplaats PPO NK \(ppo-nk.nl\)](http://www.ppo-nk.nl).
2. TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures
3. Protocol PO-VO